

Tale ved Gymnasielærerdag, 3. februar 2012. Rektor Ralf Hemmingsen

Kære gymnasielærere!

Den 18. januar valgte Wikipedia – i protest mod to amerikanske love om online copyrights - at gennemføre en 24-timers blackout på den engelske del af leksikonet - en af verdens mest besøgte hjemmesider. I dagligdags forstand er Wikipedia jo ellers dér, hvor mange søger information om det de ikke ved. Wikipedia ville minde os om hvordan verden ville se ud, hvis de *ikke* var der – hvis deres blackout blev til et permanent sort hul.

Temaet for året gymnasielærerdag er netop "Alt det vi ikke ved" – og vinklingen af temaet har både noget til fælles med og adskiller sig fra fænomener som leksikonet: Man bliver opslugt af et leksikon og ender ofte med at bladre om til nye emner – eller klikke på nye links. På samme måde, som når man inden for videnskaben bliver draget af ukendt land. I begge tilfælde er nysgerrigheden i høj grad det, der driver værket. Wikipedia bliver bedre og bedre til at rette fejl. Men hverken Wikipedia eller andre leksika kan erstatte eller generere de brikker, som mangler i billedet.

Leksikonet er primært et redskab og en genvej – om end en nyttig en. At udforske hullerne i vores viden - den viden der endnu ikke findes - kræver mere end et leksikon: Det kræver kreativ tankeproces, lærere som engagerer sig - og er lige så nysgerrige som elever og studerende. Det kræver eksperimenter og adgang til materien i videst muligt omfang. Derfor gælder det også om at trække forskningsprocessen og den nyeste viden længst muligt ind i undervisningssituationen. Naturvidenskaben er heldigvis et område, hvor muligheden for at skabe god og nysgerrighedsvækkende undervisning ligger lige for. - og heldigvis for det! – for der er ikke tvivl om, at behovet for naturvidenskabelige studenter og kandidater stadig er stort.

Der er jo som bekendt rigtig meget, som vi ikke ved: Eksempelvis beretter Arizona State University om de ca. 20.000 levende organismer der for første gang er beskrevet – alene i 2009. Universitetet beretter i perspektiv, at man *estimerer* at omkring 10 millioner arter stadig er ukendte for menneskeheden og venter på at vi opdager og studerer dem. Hvert år laves der i øvrigt en top10 liste med de nyopdagede arter – og jeg kan indføre at Danmark er repræsenteret i dommerkomiteen ved en af KU's forskere.

Men top 10 er som sagt kun toppen af isbjerget: Der er med andre ord nok at tage fat på – alene inden for dette ene felt! Tænk bare på hvad f.eks. astronomien, genetikken og matematikken rummer at gåder. Samtidig med at meget er uløst er det lige så klart – at både den eksisterende viden og den kommende kan sættes i spil på et ukendt antal måder!

Meget af det vi ved og kommer til at vide kan gøre verden bedre. Af samme grund er de samfundsmæssige krav til uddannelsessystemet er ikke mindre. Både arbejdsmarked og regering efterspørger flere kandidater, herunder naturvidenskabelige – vel at mærke med stadig bedre kompetencer!

Det er med andre ord en dobbelt opgave vi står overfor – en opgave som I også kender fra gymnasiet. Men der er vel at mærke en opgave, som vi også hilser velkommen og arbejder med. På universiteterne er vi som alle ved helt afhængige af de studenter I uddanner og sender videre, som f.eks. fysik, biologi og farmacistuderende. Derfor er samarbejdet og kontakten mellem de forskellige dele af den uddannelses og forskningsmæssige fødekæde helt essentiel.

Ikke mindst derfor er vi rigtig glade for at se Jer! Og vi er glade for at tilstrømningen er stor! Det samme gælder mange af de brobygningsaktiviteter, som er målrettet mod Jeres elever – men som også kræver engagement og samarbejdsvilje - både hos Jer og hos os.

Som I ved kan gymnasieelever komme og udføre 3. g studieretningsprojektet i laboratorier på KU – her kan man både undersøge stamceller, lære om gensplejsede planter og afprøve smagssansen under temaet nordisk mad. Jeg vil også fremhæve muligheden for studiepraktik, som skal hjælpe gymnasieeleverne med at afklare studieønsker – sidste år deltog mere end 500 elever.

Vi koordinerer også forskerspirerordningen, som i år har hele 86 gymnasier tilmeldt! Og så har Statens Naturhistoriske Museum på KU mange tilbud til gymnasieelever: I år drejer det sig især om evolution og DNA. På museet kan man nu også besøge udstillingen: "De særeste ting" som viser menneskets fascination af blandt andet enhjørningehorn! De har desværre ikke et i samlingen! - Og så vidt jeg er orienteret er der tale om et horn, som Ole Worm skuffet måtte konstatere stammede fra en narhval! Jeg tror ikke, at en artikel om et ikke-mytologisk enhjørningehorn ville kunne havne i Wikipedia – det tror jeg sitet er alt for *tjekket* til! Men skulle det ske, ville der for alvor blive tale om et *blackout* – men dog ét som ville blive opdaget på et *nanosekund* af horder af vågne og kritiske danske elever og studerende!

Programmet som I skal igennem i dag – både i plenum i det forskellige workshops – ser rigtig interessant ud – og det er ikke svært at forestille sig at meget af det hurtigt vil kunne finde ud i undervisningslokalerne hos Jer. Temaerne viser bredden i naturvidenskaben: både i form af forskningsfelter og i tilgange: fra det grundvidenskabelige til det, der kan anvendes i produktion og behandling.

Jeg vil ønske Jer et rigtigt godt arrangement og takke alle, der bidrager til det.